

SŁOWNICTWO

1 Opiszcie w parach ilustracje i odpowiedzcie na poniższe pytania.

- 1 What are the people doing?
- 2 Who do you think is enjoying it the most? Why?

Dyscypliny sportowe

2 Przeczytaj zdania i wpisz właściwe nazwy dyscyplin sportowych.

skateboarding speed skating boxing basketball
high jump roller skating tennis windsurfing skiing
karate long jump hockey diving kayaking sprint
figure skating ski jumping snowboarding volleyball

- 1 Find two sports that involve fighting.
_____
- 2 Find three team games.
_____
- 3 Find three sports that involve water.
_____
- 4 Find two sports you do on ice.
_____
- 5 Find three athletics events.
_____
- 6 Find three sports you do on snow.
_____
- 7 Find a sport you can play with one other person.
_____
- 8 Find two sports you need wheels for.
_____

3 Zapisz nazwy dyscyplin sportowych z ćw. 2 pod odpowiednim nagłówkiem. Do każdej kategorii dodaj własne przykłady.

go	play	do
surfing	handball	judo

Przydatne zwroty

4 Uzupełnij dialog czasownikami z ramki w odpowiedniej formie.

give break do (x2) win play lose go

Jack What sports do you ¹ _____?

Rosie Well, I ² _____ karate, and I sometimes ³ _____ cycling. What about you?

Jack I ⁴ _____ football.

Rosie Are you in a team?

Jack Yes. We played last night, but we ⁵ _____ the match 3-0.

Rosie Oh dear. What happened?

Jack Hmm, well, the referee ⁶ _____ out about ten yellow cards.

Rosie Really? It sounds like he ⁷ _____ a record.

Jack Hmm. I'm sure he supported the other team.

Rosie Never mind. Maybe you'll ⁸ _____ the match next time.

Sportowcy i miejsca do uprawiania sportu

5 Uzupełnij tabelę nazwami dyscyplin sportowych z ramki oraz nazwami sportowców uprawiających te dyscypliny.

motor racing horse racing tennis swimming
athletics ice skating boxing football

Place	Sport	Sportsperson
1 track	motor racing	racing driver
2 ring		
3 pitch		
4 court		
5 ice rink		
6 course		
7 pool		
8 stadium		

Sprzęt sportowy

6 Dopasuj nazwy akcesoriów sportowych do dyscyplin, w których dany przedmiot jest używany. Niektóre wyrazy pasują do różnych sportów.

bat mask racket goggles helmet net
costume goalposts

1 table tennis _____	5 volleyball _____
2 tennis _____	6 football _____
3 swimming _____	7 fencing _____
4 ice hockey _____	

Sporty ekstremalne

7 Dopasuj nazwy sportów ekstremalnych do opisujących je zdań.

skydiving white-water rafting caving paragliding
bungee jumping rock climbing

- 'You need a helmet, a torch and strong boots and clothes. It's incredible being far below the ground! _____
- 'It's an amazing feeling when you first jump from the aeroplane.' _____
- 'You go with a group of people and speed along on a fast-flowing river.' _____
- 'I had some lessons and then I went up my first mountain.' _____
- 'You put on the rope and then you jump head first from a bridge!' _____
- 'You take off from a cliff and you fly through the air, looking down at the ground below.' _____

Zawody sportowe

8 Zapisz wyrazy z ramki pod odpowiednim nagłówkiem w tabeli.

tournament contestant spectators medal trophy
game match competition competitor cup race
players

Type of event	Prize	People

9 Opiszcie w parach zawody sportowe, w których braliście udział lub które oglądaliście w telewizji. Odpowiedzcie na poniższe pytania.

- What kind of event was it?
- What did the competitors win?
- Why did you/the people enjoy it?

Sport wyczynowy

10 Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

amateur fulfil competitive approach train
professional opponent achieve pressure diet

If you take part in serious ¹ _____ sports, you need to make sure you have a healthy lifestyle. This is especially true if you want to turn ² _____ one day and make your living from sport. But even ³ _____ sportsmen and women who take sport less seriously, but who want to ⁴ _____ good results, need to follow some basic rules.

11 2.02 Wysłuchaj nagrania i sprawdź swoje odpowiedzi do ćw. 10.

Przydatne zwroty

12 W każdym zdaniu zakreśl właściwy wyraz.

- The goalkeeper tried to *save / score / shoot* the ball, but he had no chance.
- The winner took home a prize of £1,000. The *runner-up / second / follower* left with nothing.
- Unfortunately, the team from London *gained / won / beat* us for the third time running.
- You have to take part in the trials if you want to *succeed / qualify / make* for the team.
- The handball player *kicked / threw / caught* the ball straight into the net.
- To *make / score / shoot* a point in basketball, a player must throw the ball into the basket.
- The match was a 1–1 *draw / score / result*.
- Sports programmes attract millions of *spectators / viewers / watchers*.

13 Odpowiedzcie w parach na poniższe pytania.

- What sports do you play? Why do you like playing them?
- Do you enjoy watching sports? Why/Why not?
- What are the most popular sports in Poland? Why do people practise them?

- What sport would you like to take up in the future? Why?
- Would you like to participate in an extreme sport? Why/Why not?
- Tell us about a sport you practised when you were a child.

ONLINE MATURA TRAINER

Firstly, make sure you ⁵ _____ every day, not only in your chosen sport, but by going to the gym, running, etc. Secondly, your body uses up a lot of energy, so you also need to go on a special ⁶ _____ to make sure you get all the nutrients you need. Thirdly, you need to have the right psychological ⁷ _____ if you want to beat your ⁸ _____. Stay positive, even when you are under ⁹ _____, as then you are more likely to ¹⁰ _____ your dreams.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Dobieranie

►► Strategie s. 221

1 Opiszcie w parach ilustracje i odpowiedzcie na poniższe pytania.

- 1 Who are the most admired sportsmen and women from your country? What sports are they famous for?
- 2 What do you know about their life stories?

2 Przeczytaj szybko artykuł z ćw. 3 na temat kariery znanego sportowca i odpowiedz na poniższe pytania.

- 1 Where was Usain Bolt born?
- 2 When did he first show his talent as a runner?
- 3 Who suggested that he should compete seriously as a runner?
- 4 What kind of person is Bolt?

EXAM TIP

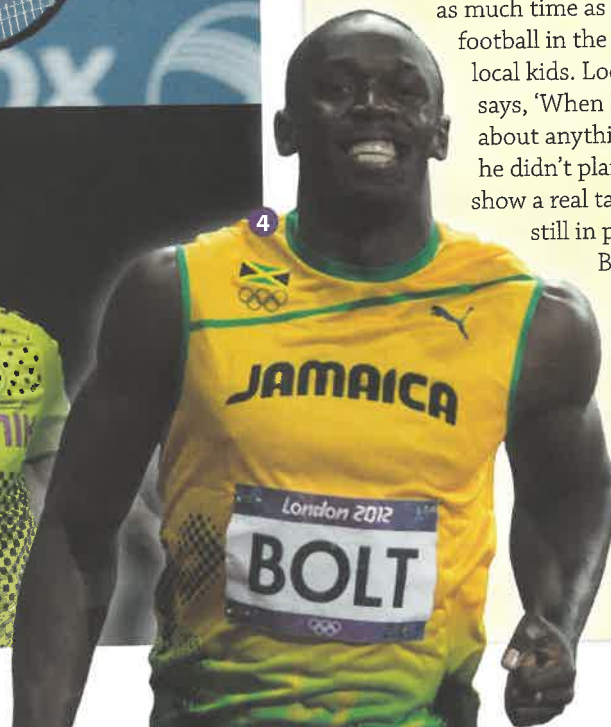
Gdy dopasowujesz nagłówki do akapitów, pamiętaj, aby odnaleźć w tekście i podkreślić ten fragment, który potwierdza, że wybrana przez ciebie odpowiedź jest prawidłowa.

3 EXAM TASK Przeczytaj poniższy tekst i do każdego akapitu (1–5) dopasuj właściwy nagłówek (A–G). Wpisz odpowiednią literę w każdą kratkę. Dwa nagłówki zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej części tekstu.

- A Some problems and big decisions
- B The only sport he ever loved
- C Speeding into the future
- D A sports dream that almost didn't come true
- E An original man with a big heart
- F Making history – twice
- G A kid who was all about sports

1 Usain Bolt is often called the fastest person in the history of running. With six Olympic gold medals and eight world championship titles, he has certainly shown that he is among the best. And since he is still in his twenties, he should have many more opportunities to show the world what amazing speeds the human body is capable of reaching.

2 Bolt was born in 1986 in a small town in Jamaica. His parents ran the local grocery store, and Bolt spent as much time as he could playing cricket and football in the street with his brother and the local kids. Looking back on his childhood, he says, 'When I was young, I didn't really think about anything other than sports.' Although he didn't plan to be a runner, he started to show a real talent for the sport when he was still in primary school. In high school, Bolt was still mainly interested in other sports, but his cricket coach pointed out how fast Usain was on the cricket pitch and encouraged him to take part in track and field events. After some training, Bolt won his first medal in 2001, winning the silver for the 200 metres in the annual high school championships.

4 Dopasuj czasowniki i wyrażenia, tak aby utworzyć poprawne zwroty. Następnie odszukaj je w tekście z ćw. 3 i sprawdź swoje odpowiedzi.

1 show	a a contest
2 give	b somebody trouble
3 support	c a scholarship
4 break	d a charity
5 win	e a talent
6 offer	f a record

5 Uzupełnij zdania zwrotami z ćw. 4 w odpowiedniej formie.

- She didn't manage to _____, but she was only a tenth of a second over the fastest time.
- Several colleges will probably _____ him _____ because he is a good student and a great athlete.
- The athlete decided to _____ that gives poor children a chance to take part in team sports.
- After being injured, she expected her knee to _____ her _____ for a while.
- He never expected to _____ that had so many other great competitors.
- When choosing students for the ballet school, they look for children who _____ for movement and acting.

3 After winning a number of junior-level championships, and breaking the world junior record for the 200 metres, Bolt had plenty of confidence when he went to the 2004 Olympics in Athens. Unfortunately, a leg injury gave him trouble, and he was eliminated in the first round of the competition. Despite this disappointing performance, he was gaining a worldwide reputation, and several US colleges offered him scholarships. He turned them all down, saying that he was happy to stay in Jamaica.

4 As he continued training, he began to really show what he was capable of, winning a number of world-class contests before heading to the 2008 Olympics in Beijing. There, he won three gold medals – for the 100 metres, 200 metres and the 4x100m relay. In the 2012 Olympics in London, he became the first man to win both the 100 metre- and 200-metre sprint a second time.

5 Besides being amazingly fast, Bolt also has a larger-than-life personality. He loves to joke around with his fellow runners, and his reactions to his wins sometimes look more than a bit extreme. But despite all his fame, and the money that has come with it, he has never lost his love for Jamaica. His main home is there, and he has done a great deal to support various charities that provide opportunities to young people who otherwise wouldn't have a chance to succeed. He has even set up his own foundation, which promotes education, healthy living and better opportunities for young people in Jamaica and beyond.

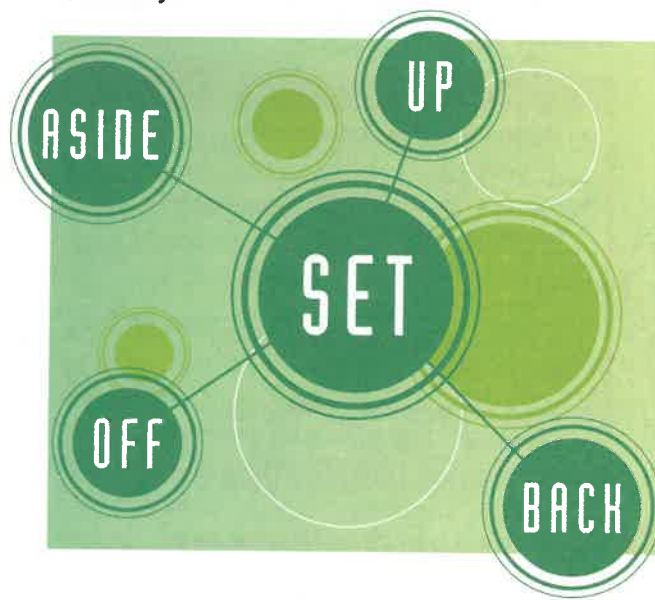
Tworzenie rzeczowników: przyrostki

6 Utwórz rzeczowniki od czasowników podanych w nawiasach. Niektóre z nich znajdują się w tekście z ćw. 3.

After winning nearly every race in her last two years of high school, Celia was one of the best ¹ _____ (run) in the country, but she had a big ² _____ (decide) to make. Her coaches wanted her to train full-time and try out for the Olympics and she knew that, with their ³ _____ (encourage), she could probably make it. On the other hand, she really wanted to continue her ⁴ _____ (educate), and she realised that going to university was the only way she could gain the ⁵ _____ (know) and skills that would serve her well for the rest of her life.

Zwroty z SET

7 Odszukaj w tekście z ćw. 3 czasownik *set up*. Co on oznacza? Zastąp podkreślone fragmenty zdań odpowiednimi czasownikami złożonymi we właściwej formie.

- You should save some money every week so you can get some new hockey equipment.
- We are planning to leave for the track meeting at six in the morning.
- We have decided to start an after-school programme to get kids involved in sports.
- The bad weather delayed the start of the tennis match by several hours.

set up - wypracował
 set aside - oszczędzał
 set off - wyprawa
 set back - opóźniał

USTNY ZESTAW MATURALNY

R Ewo
meal. sw.

2 minuty Rozmowa wstępna

- 1 What sport do you like watching?
- 2 Do you keep fit? How/Why not?
- 3 Do you like playing ball games? Which is your favourite?
- 4 Do you like watching football on TV? Why/Why not?

4 minuty Zadanie 1

Rozmowa z odgrywaniem roli

Uczeń z Australii w ramach międzynarodowej wymiany szkolnej uczęszcza do twojej szkoły. Rozmawiasz z nim na temat sportów, które można uprawiać w jego i twojej szkole. W rozmowie z egzaminującym omów poniższe kwestie.

rodzaje dyscyplin sportowych

wyposażenie sali sportowej

sukcesy uczniów

harmonogram zajęć

(Rozmowę rozpoczyna zdający).

3 minuty Zadanie 2

Rozmowa na podstawie ilustracji

Describe the picture.

Pytania egzaminującego

- 1 Do you think this is the end of the match? Why?
- 2 Do you like playing team sports? Why/Why not?
- 3 Tell me about a sport you played recently that you really enjoyed.

5 minut Zadanie 3

Rozmowa na podstawie materiału stymulującego

Popatrz na ilustrację 1. i ilustrację 2. Planujesz z kolegami i koleżankami aktywne spędzenie popołudnia w klubie sportowym, na basenie. Masz do wyboru dwa poniższe baseny.

- Wybierz ten basen, który, twoim zdaniem, będzie bardziej odpowiedni, i uzasadnij swój wybór.
- Wyjaśnij, dlaczego odrzucasz drugą propozycję.

Pytania egzaminującego

- 1 Some people say that you need a lot of money to achieve success in sport. What is your opinion?
- 2 How important is regular exercise? Why?
- 3 Do you think governments can encourage people to exercise more? How?
- 4 Some people say that there is too much sport on TV. What do you think?

SŁOWNICZEK: SPORT

MP3 online

Dyscypliny sportowe

athletics lekkoatletyka
basketball koszykówka
boxing boks
diving nurkowanie
fencing szermierka
football/soccer piłka nożna
golf golf
high jump skok wzwyż
hockey hokej
horse racing wyścigi konne
skating łyżwiarstwo
figure ~ łyżwiarstwo figurowe
speed ~ łyżwiarstwo szybkie
kayaking kajakerstwo
long jump skok w dal
motor racing wyścigi motocyklowe
roller skating jazda na wrotkach
sailing żeglarstwo
skateboarding jazda na deskorolce
ski jumping skoki narciarskie
skiing narciarstwo
snowboarding jazda na snowboardzie
sports sporty
individual ~ sporty indywidualne
indoor ~ sporty halowe
outdoor ~ sporty uprawiane na wolnym powietrzu
team ~ sporty zespołowe
sprint sprint
swimming pływanie
table tennis tenis stołowy
tennis tenis
volleyball siatkówka
windsurfing windsurfing

Uprawianie sportu

do uprawiać
 ~ **aerobics** uprawiać aerobik
 ~ **athletics** uprawiać lekkoatletykę
 ~ **boxing/judo/karate** uprawiać boks/dzudo/karate
 ~ **exercise** wykonywać ćwiczenia
 ~ **high jump/long jump** trenować skok wzwyż/w dal
 ~ **yoga** uprawiać jogę
give sb a yellow/red card dać komuś żółtą/czerwoną kartkę
go iść, jeździć
 ~ **cycling** jeździć rowerem
 ~ **diving** nurkować
 ~ **kayaking** pływać kajakiem
 ~ **roller skating** jeździć na wrotkach
 ~ **skateboarding** jeździć na deskorolce
 ~ **skiing/snowboarding** jeździć na nartach/snowboardzie
 ~ **surfing/windsurfing** uprawiać surfing/windsurfing
match/game mecz, gra
lose a ~ przegrać mecz
win a ~ wygrać mecz

play grać
 ~ **basketball** grać w koszykówkę
 ~ **football** grać w piłkę nożną
 ~ **handball** grać w piłkę ręczną
 ~ **hockey** grać w hokeja
 ~ **tennis** grać w tenisa
 ~ **volleyball** grać w siatkówkę
record rekord
break a ~ pobić rekord
world ~ rekord świata
sport sport
play/do ~ uprawiać sport
take up a ~ rozpocząć uprawianie sportu
team drużyna, zespół
be in/on a ~ być w drużynie
support a ~ kibicować jakiejś drużynie

Sportowcy i miejsca do uprawiania sportu

Sportowcy
athlete lekkoatleta/lekkoatletka
boxer bokser/bokserka
football player piłkarz/piłkarka
goalkeeper bramkarz/bramkarka
golfer golfista/golfistka
hockey player hokeista/hokeistka
jockey dżokej
racing driver kierowca rajdowy
runner biegacz/biegaczka
skater łyżwiarz/łyżwiarka
skier narciarz/narciarka
ski jumper skoczek narciarski
swimmer pływak/pływaczka
tennis player tenisista/tenisistka

Miejsca

bowling alley kręgielnia, tor kręglarski
course tor wyścigów konnych
court kort tenisowy; boisko (do siatkówki, koszykówki)
(football) pitch boisko do piłki nożnej
golf course pole golfowe
ice rink lodowisko
pool basen
ring ring bokserski
slope stok narciarski
stadium stadion
track/racetrack bieżnia; tor wyścigowy

Sprzęt sportowy

bat rakieta (do tenisa stołowego); kij (do baseballa)
costume strój kąpielowy
equipment sprzęt
goalposts słupki bramki
goggles gogle narciarskie; okulary pływackie
helmet kask
ice skates łyżwy
mask maska
net siatka
racket rakieta (do tenisa)
rollerblades łyżworolki
tracksuit dres

Sporty ekstremalne

bungee jumping skoki na bungee
caving chodzenie po jaskiniach
extreme sport sport ekstremalny
paragliding paralotniarstwo
rock climbing wspinaczka (skałkowa)
skydiving spadochroniarstwo
white-water rafting spływ górski

Zawody sportowe

champion mistrz/mistrzyni
championships mistrzostwa
world ~ mistrzostwa świata
coach trener/trenerka
commentate komentować zawody sportowe
compete for sth rywalizować o coś
competition zawody, konkurs
contestant/competitor zawodnik/zawodniczka
cup puchar (nagrada); puchar (mistrzostwa)
final finał
game gra
match mecz
medal medal
gold/silver/bronze ~ złoty/srebrny/brązowy medal
Olympic ~ medal olimpijski
(The) Olympic Games olimpiada
player gracz, zawodnik/zawodniczka
race wyścig
referee sędzia sportowy
semi-final półfinał
spectator widz
sporting event wydarzenie sportowe
supporter/fan kibic
take part in uczestniczyć w
take place odbywać się
tournament turniej
trophy trofeum

Sport wyczynowy

achieve good results osiągać dobre wyniki
amateur amatorski
approach podejście
be under pressure być pod presją
competitive sport sport wyczynowy
fulfil one's dreams spełniać czyjeś marzenia
go on a special diet przechodzić na specjalną dietę
healthy lifestyle zdrowy tryb życia
improve performance poprawiać wyniki
join a team dołączać do drużyny
non-competitive sport sport uprawiany rekreacyjnie
opponent przeciwnik/przeciwniczka
professional zawodowy
turn ~ przejść na zawodowstwo

take drugs brać doping
train trenować
training/practice trening
training schedule program treningowy
trials eliminacje do zawodów

Udział w zawodach sportowych

ball piłka
catch a ~ łapać piłkę
kick a ~ kopać piłkę
throw a ~ (into the basket) rzucać piłkę (do kosza)
beat pokonać
 ~ **the other team** pokonać przeciwną drużynę
 ~ **the opponent** pokonać przeciwnika
draw remis
get injured doznawać kontuzji
hurt yourself zranić się
qualify for the team zakwalifikować się do drużyny
runner-up zdobywca drugiego miejsca
save a goal obronić gol
score rezultat, wynik; zdobyć (punkt)
 ~ **a goal/a point** zdobyć bramkę/punkt
shoot strzelać
succeed odnieść sukces, udać się
viewer telewidz
win zwyciężyć
winner zwycięzca/zwycięzcy

Tworzenie rzeczowników: przyrostki

decide/decision decydować/decyzja
educate/education kształcić/edukacja
encourage/encouragement zachęcać/zachęta, wsparcie
know/knowledge wiedzieć/wiedza
run/runner biegać/biegacz

Zwroty z SET

set aside odkładać, oszczędzać
set back opóźniać
set off/set out wyruszać
set up zakładać, otwierać, rozpoczynać

Wyrazy bliskoznaczne

break pobić (rekord); złamać (rękę); przerwa
 ~ **up** rozbić się na kawałki
match zapalka; mecz; małżeństwo
ring pierścionek, obrączka; ring bokserski
give sb a ~ dzwonić do kogoś
steps krok; działanie; stopień
take ~s podejmować kroki
trouble kłopot; problem
give sb ~ sprząść komuś kłopoty
go to a lot of ~ zadawać sobie dużo trudu